

Usnesení

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera, v právní věci žalobce Mgr. M. Š., proti žalovanému: a) Městský soud v Praze, Praha 2, Spálená 2, b) Ministerstvo spravedlnosti, Praha 2, Vyšehradská 16, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správních orgánů, o návrhu žalovaného a) na přikázání věci jinému soudu,

t a k t o :

Věc vedená u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 Ca 1/2007 se přikazuje Krajskému soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal dne 2. 1. 2007 u věcně a místně příslušného Městského soudu v Praze žalobu na ochranu proti nečinnosti správních orgánů. Jedním z těchto orgánů byl rovněž Městský soud v Praze [„žalovaný a)“]. K nečinnosti mělo dojít v případě žalovaného a) ve věci žádosti žalobce ze dne 3. 8. 2006, adresované žalovanému a) podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Požadovanou informací bylo poskytnutí informací o všech pravomocných soudních rozhodnutích vydaných v právní věci žalobce JUDr. F. H., CSc., proti žalované České republice, které Městský soud v Praze vedl pod sp. zn. 37 C 127/2002, zejména informace o obsahu usnesení Městského soudu v Praze čj. 37 C 127/2002-14 ze dne 23. 12. 2002, usnesení Vrchního soudu v Praze čj. 1 Co 59/2003-45 ze dne 11. 3. 2003 a o obsahu dalších rozhodnutí Městského soudu v Praze a Vrchního soudu v Praze, kterými byla řízení v uvedených právních věcech skončena a dále informace o všech dalších pravomocných rozhodnutích, včetně rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, vydaných v uvedených právních věcech.

Městský soud v Praze předložil Nejvyššímu správnímu soudu návrh na přikázání věci jinému krajskému soudu (§ 9 odst. 1 s. ř. s.). Svůj návrh odůvodnil tím, že v řízení vystupuje jako jeden z žalovaných správních orgánů, neboť žaloba směřuje proti nečinnosti soudních funkcionářů (tj. předsedy soudu, případně místopředsedy soudu) soudu, u něhož působí soudci, kteří by měli o podané žalobě rozhodovat, přičemž by tato skutečnost mohla zavdat objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví městského soudu. Žalovaný a) ve svém návrhu odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 30. 9. 2005, čj. 4 As 14/2004-70.

Ministerstvo spravedlnosti [„žalovaný b)“] se k návrhu na delegaci nevyjádřilo.

Žalobce s návrhem na přikázání věci nesouhlasil. Svůj názor odůvodnil odkazem na znění článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod („nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci“) a poukázal na nálezy Ústavního soudu, v nichž Ústavní soud vyložil vztah jurisdikční složky a správní složky

soudní moci. Zdůraznil, že jeho žaloba nesměřuje proti městskému soudu jakožto „soudu“, nýbrž proti městskému soudu v postavení správního orgánu a prohlásil, že nemá pochybnosti o nestrannosti a nepodjatosti senátu, jemuž podle rozvrhu práce přísluší věc projednat. Citoval rozsáhle z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2005, čj. 4 As 14/2004-40, avšak dle jeho názoru se v jeho právní věci nejedná o skutkově ani právně shodný případ, který by měl Nejvyšší správní soud posuzovat obdobně. Alternativně, pro případ, že by se Nejvyšší správní soud s jeho právním názorem neztotožnil, navrhl, aby věc byla přikázána Krajskému soudu v Praze.

Nejvyšší správní soud shledal návrh Městského soudu v Praze na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu důvodným.

Ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. upravuje možnost Nejvyššího správního soudu přikázat věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Podle § 9 odst. 3 s. ř. s. mají účastníci právo se vyjádřit k tomu, kterému soudu má být věc přikázána.

V citovaném ustanovení je upraven případ tzv. delegace nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout. S ohledem na výše uvedené skutečnosti nelze pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného městského soudu sestavit senát, a z toho důvodu jsou splněny zákonné podmínky pro přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu.

Předsedkyně senátu Městského soudu v Praze, kterému podle rozvrhu práce přísluší věc projednat, poukázala na důvody pro vyloučení všech soudců, kteří vyřizují agendu správního soudnictví, neboť v projednávané věci je žalovaným předseda tohoto soudu. V těchto případech lze mít důvodné pochybnosti o nepodjatosti těchto soudců, protože žalovaným správním orgánem je Městský soud v Praze, což je subjekt totožný se správním soudem, který by měl ve věci rozhodnout. Všichni soudci specializovaných senátů tohoto soudu jsou proto vyloučení pro možnou podjatost.

Ke vztahu objektivní pochybnosti o nepodjatosti soudců v situaci, kdy by měli rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí předsedy soudu u něhož sami působí, Nejvyšší správní soud odkazuje na žalobcem i žalovaným citované rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2005, čj. 4 As 14/2004-40. Na tomto názoru setrvává i v případě nyní posuzovaném, a to i pokud jej konfrontuje s názory žalobce. Žalobce staví svoji argumentaci na skutkové a právní odlišnosti posuzovaných případů. Při vážení tohoto argumentu je třeba konstatovat, že navzdory odlišnému skutkovému základu obou případů mezi nimi lze nalézt shodné rysy. V obou případech žaloba směřovala proti soudu, který by měl o věci rozhodovat, byť v nyní posuzovaném případě je soud v pozici správního orgánu. Zdejší soud v citovaném rozhodnutí (rozsudek Nejvyššího správního soudu dne 30. 9. 2005, čj. 4 As 14/2004-40, dostupný na www.nssoud.cz) vyslovil, „že vyloučení soudce z projednávání a

rozhodování věci má být založeno nikoli na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít o jeho nepodjatosti pochybnost“.

V tomto ohledu je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu „*nemo iudex in causa sua*“, dle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu (srov. Knapp, V. Teorie práva, C. H. Beck, Praha 1995, str. 83).

Nejvyšší správní soud se také plně ztotožňuje s právními názory, které ve svých rozhodnutích vyjádřil Ústavní soud [např. nález ze dne 4. 12. 1997, sp. zn. II ÚS 218/97, (dostupný na www.judikatura.cz) nebo ze dne 11. 3. 1998, sp. zn. IV ÚS 466/97, Sb. n. u.US Svazek č.10 Nález č.38 str. 251] o rozdělení a přísném oddělení soudní moci na složku jurisdikční a správní, ale současně poukazuje na to, že tyto závěry je nutno při jejich aplikaci posuzovat v kontextu, který vyjádřil Ústavní soud v nálezu pléna ze dne 11. 7. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 18/06 [č. 397/2006 Sb.]. V něm Ústavní soud vyslovil, že „výkon státní správy soudů neodpovídá svojí povahou obecnému vymezení výkonu státní správy. Jedná se v tomto případě o specifickou činnost vykonávanou pouze uvnitř soudní soustavy a podmiňující více či méně vlastní rozhodovací činnost soudů“ a dále v nálezu ze dne 12. 9. 2006, sp. zn. II. ÚS 53/06 (dostupný na www.judikatura.cz) konstatoval, že „*funkce předsedy soudu je neoddělitelná od funkce soudce, není možné konstruovat dvojakost právního postavení předsedy soudu jako úředníka státní správy na straně jedné a soudce na straně druhé.*“.

Vzhledem k výše uvedenému proto Nejvyšší správní soud přikazuje předmětnou věc k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Praze.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. března 2007

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu